

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/23/2025
Identifikačné číslo spisu: 6310206591
Dátum vydania rozhodnutia: 19.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6310206591.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ivety Sopkovej, v spore žalobkyne I. K., nar. Z., X., t. č. bytom N., proti žalovanej E. L., nar. Z., J., zastúpenej advokátom Mgr. Robertom Antalom, Banská Bystrica, Kláry Jarunkovej 2, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 21.410,08 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. BR-5C/334/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. apríla 2024 sp. zn. 17Co/38/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobkyňa m á voči žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Brezno - v súčasnosti Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 31. októbra 2022 č. k. 5C/334/2010-461, výrokom I. zamietol návrh žalovanej na zmenu rozsudku okresného súdu z 2. marca 2012 č. k. 5C/334/2010-136; výrokom II. priznal žalobkyňi nárok voči žalovanej na náhradu trov obnovy konania v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v konaní sp. zn. 5C/334/2010 (ďalej aj ako „pôvodné konanie“) si žalobkyňa uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 21.410,08 eur s príslušenstvom, a to titulom vrátenia kúpnej ceny zaplatenej na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 6. novembra 2006 medzi ňou ako kupujúcou a I. E. ako predávajúcim (ďalej len „kúpna zmluva“), ktorou nadobudla v žalobe bližšie špecifikované nehnuteľnosti. Predávajúci bol pri uzatváraní kúpnej zmluvy zastúpený na základe písomného plnomocenstva svojou dcérou, žalovanou. Kúpna zmluva bola v zmysle rozsudku okresného súdu zo 17. apríla 2009 č. k. 6C/248/2006-142 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. decembra 2009 č. k. 17Co/266/2009-189, právoplatným dňa 29. januára 2010, určená ako neplatný právny úkon, a to z dôvodu, že v čase keď predávajúci udelil splnomocnenie na predaj nehnuteľností žalovanej, nebol spôsobilý na právne úkony v dôsledku toho, že trpel vážnou duševnou poruchou. Napadnutému rozsudku vydanému v pôvodnom konaní predchádzal už v tom čase

právoplatný rozsudok zo 17. apríla 2009 č. k. 6C/248/2006-142, ktorým okresný súd rozhodol, že do dedičstva po predávajúcom patria aj nehnuteľnosti, ktoré tvorili predmet kúpnej zmluvy, pričom tomuto rozsudku predchádzalo ďalšie rozhodnutie z 24. apríla 2007 č. k. 8Ps/1/2007-36, ktorým bol predávajúci pozbavený spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Práve z dôvodu, že vyššie uvedeným rozsudkom boli predmetné nehnuteľnosti, za ktoré žalobkyňa zaplatila kúpnu cenu, určené do dedičstva po nebohom I. E. a následne na základe dedičského konania sa žalovaná stala ich výlučnou vlastníčkou, pričom na žalobkyňu nepreviedla tieto nehnuteľnosti, a ani jej nevrátila kúpnu cenu, sa žalobkyňa ako kupujúca žalobou domáhala vrátenia tejto kúpnej ceny od žalovanej titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktorej okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/334/2010 vyhovel. Následne dňa 3. júla 2014 došlo rozhodnutím okresného súdu č. k. 2Ps/2/2012-254 k zrušeniu rozhodnutia z 24. apríla 2007 č. k. 8Ps/1/2007-36, ktorým bol otec žalovanej pozbavený spôsobilosti na právne úkony.

1.2. Dôvody žalovanej na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 5C/334/2010, spočívajúce v žalobou opísanom novom právnom stave, majúcom za následok privodiť jej priaznivejšie rozhodnutie, boli okresným súdom uznané za dané, a to rozsudkom z 15. decembra 2020 č. k. 9C/12/2017-228 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) z 28. júla 2021 č. k. 17Co/34/2021-299. Súd prvej inštancie konštatoval, že nové skutkové tvrdenia a nové právne posúdenie veci, z ktorých môže vyplývať vecná správnosť pôvodného rozsudku, prípadne rozdielne právne posúdenie veci, môže súd hodnotiť až v konaní po povolení obnovy konania.

1.3. Po rozhodnutí o povolení obnovy konania, okresný súd n a základe vykonaného dokazovania, aplikujúc ustanovenie § 417 a nasl. zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) v spojení s ustanovením § 451 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), dospel k záveru, že návrh na zmenu pôvodného rozsudku z 2. marca 2012 nie je dôvodný a pôvodné rozhodnutie je vo výroku vecne správne. Konštatoval, že po povolení obnovy konania je skutkovou podstatou vydania bezdôvodného obohatenia odpadnutie právneho dôvodu, t. j. že v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti zapríčinennej žalovanou právny dôvod, na základe ktorého sa poskytlo plnenie, dodatočne odpadol. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie získané plnením na základe právneho dôvodu, ktorý odpadol, vzniká podľa zákona tomu, kto ho získal, teda žalovanej.

1.4. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že v zmysle rozsudku č. k. 2Ps/2/2012-254 z 3. júla 2014, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu o pozbavení spôsobilosti I. E. na právne úkony, sa na neho hľadí akoby nikdy nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony a ani mu táto spôsobilosť nebola obmedzená. V dôsledku toho konštatoval, že kúpna zmluva zo 6. novembra 2006 je platným právnym úkonom, a žalobkyňa mala byť ich vlastníčkou. Napriek uvedenému v dedičskom konaní po nebohom I. E. síce boli predmetom dedičstva nehnuteľnosti, za ktoré žalobkyňa vyplatila žalovanej kúpnu cenu, avšak táto kúpna cena už predmet dedičstva netvorila. V predmetnom dedičskom konaní po nebohom, vedenom pod sp. zn. 4D/195/2010, bola uzavretá dohoda dedičov, a to dohoda žalovanej so sestrami, že žalovaná nadobudne do svojho výlučného vlastníctva nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy a zároveň, že ustupujúce dedičky vyplatí. Žalovaná však ustupujúce dedičky v zmysle osvedčenia o dedičstve sp. zn. 4D/195/2010 zo 14. júla 2010 nevyplatila a aj napriek hrozbe predaja nehnuteľností v rámci exekúcie si nespĺnila svoju povinnosť. Ustupujúce dedičky, sestry žalovanej, podali návrh na exekúciu voči žalovanej ako povinnej, v rámci ktorého exekučného konania okresný súd schválil príklep vydražiteľom O. P. a I. P., ktorí sú t. č. vedení ako vlastníci nehnuteľností. Okresný súd preto skonštatoval, že práve v dôsledku neseriózneho správania a konania žalovanej boli nehnuteľnosti, za ktoré žalobkyňa zaplatila žalovanej kúpnu cenu, v rámci exekučného konania, predané tretej osobe. Okresný súd pri posúdení návrhu na zmenu pôvodného rozsudku ale musel zohľadniť, že noví vlastníci týchto nehnuteľností, tieto zmenili tak, že pôvodné nehnuteľnosti buď úplne zrušili, zrekonštruovali alebo na nich uskutočnili výstavbu. Uvedené okolnosti mali za následok, že skutkovou podstatou vydania bezdôvodného obohatenia žalobkyňi bolo odpadnutie právneho dôvodu, t. j. že v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti zapríčinennej žalovanou právny dôvod, na základe ktorého sa poskytlo plnenie (kúpna cena), dodatočne odpadol.

1.5. Okresný súd vo vzťahu k námietke žalovanej ohľadom jej pasívnej vecnej legitímácie ďalej uviedol, že nielen predmetná kúpna zmluva je po povolení obnovy konania platným právnym úkonom, ale aj plnomocenstvo predávajúceho z 13. októbra 2006, ktorým splnomocnil žalovanú uzatvoriť túto kúpnu zmluvu, aby za neho a v jeho mene vykonala všetky potrebné úkony pri uzatvorení kúpnej zmluvy, vrátane dohodnutia výšky kúpnej ceny, jej prevzatia od kupujúcej, riadneho uschovania do vydania tohto obnosu predávajúcemu, zúčastnenia sa všetkých jednaní v tejto veci, podávania návrhov a predkladania písomných podaní, zastupovania pri podávaní návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a v celom katastrálnom konaní. Žalovaná však nijakým spôsobom nepreukázala, ani v pôvodnom a ani v obnovenom konaní, že by žalobkyňou vyplatenú kúpnu cenu, v čase kedy ešte jej otec žil, t. j. do Z., jemu aj odovzdala. Žalobkyňou vyplatená finančná suma nebola ani predmetom dedičského konania. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti preto okresný súd považoval žalovanú za pasívne legitimovanú.

1.6. V súvislosti s námietkou premlčania nároku žalobkyne tiež poukázal, že táto nie je dôvodná, nakoľko pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, nielen predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto na jeho úkor získal bezdôvodné obohatenie, pričom nie je rozhodujúce, že sa oprávnený môže o tom dozvedieť neskoro, aj pri vynaložení potrebnej starostlivosti. Podľa okresného súdu v danom prípade mohla začať plynúť subjektívna lehota právoplatnosťou rozhodnutia súdu o určení, že veci patria do dedičstva, teda rozhodnutím zo 17. apríla 2009 sp. zn. 6C/248/2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29. januára 2010, a ktorým bolo určené, že nehnuteľnosti, za ktoré žalobkyňa zaplatila kúpnu cenu, patria do dedičstva po nebohom I. E.. V predmetnej veci žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy a až na základe súdneho rozhodnutia zo 17. apríla 2009 bola kúpna zmluva prejudiciálne určená ako neplatná, a následným rozhodnutím o prejednaní dedičstva zo 14. júla 2010 sa výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností stala žalovaná. Pričom žalovaná ako výlučná vlastníčka nehnuteľností finančné prostriedky žalobkyňi nevrátila, preto okresný súd s poukazom na ustanovenie § 107 ods. 3 OZ zdôraznil, že námietka premlčania žalovanej nepatrí, čo zodpovedá spravodlivému usporiadaniu vlastníckych vzťahov strán sporu a zásade spravodlivosti.

1.7. O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle § 417 ods. 3 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, pričom za úspech v prospech žalobkyne považoval konanie o obnove konania ako celok, nakoľko aj keď súd obnovu konania povolil, pôvodný rozsudok zostal nezmenený.

2. Krajský súd na odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. apríla 2024 č. k. 17Co/38/2023-527, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.); uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, konštatujúc správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie.

2.2. V nadväznosti na odvolaciu argumentáciu uviedol, aj s poukazom na zistený skutkový stav okresným súdom, že žalovaná prevzatie kúpnej ceny od žalobkyne v celom rozsahu potvrdila svojím podpisom na kúpnej zmluve, pričom nijakým spôsobom nepreukázala, že by žalobkyňou vyplatená kúpna cena bola odovzdaná jej otcovi a ani to, že by mala byť predmetom dedičského konania po jej nebohom otcovi. To, že žalovaná v konaní pred okresným súdom nepreukázala odovzdanie týchto finančných prostriedkov svojmu otcovi a uvedené okolnosti neboli predmetom dokazovania, je na ťarchu žalovanej. Žalobkyňa totiž od počiatku tvrdila, že finančné prostriedky odovzdala žalovanej, preto ak tieto nezostali v jej dispozícii, bolo jej úlohou, aby preukázala, že tieto odovzdala svojmu otcovi. Teda v zmysle § 150 ods. 1 CSP mala žalovaná od počiatku tvrdiť a preukazovať, že finančné prostriedky, ktorých vydania sa žalobkyňa domáha, neboli v jej dispozícii a tieto boli odovzdané otcovi. Túto skutočnosť uviedla až po povolení obnovy a v odvolacom konaní, keď namietala, že v tomto smere okresný súd nevykonal dokazovanie. Pričom návrh na jeho vykonanie a ani jemu predchádzajúce tvrdenie žalovanej zo spisu nevyplýva. Tvrdenie žalovanej v odvolaní, že absencia takéhoto potvrdenia bez ďalšieho neznamená, že by kúpnu cenu svojmu otcovi neodovzdala, je síce správna, ale môže

znamenat' aj to, že žalovaná kúpnu cenu svojmu otcovi neodovzdala. Je preto nesprávne vytykať okresnému súdu, že súd nežiadal, aby sa vyjadrila, či kúpnu cenu otcovi odovzdala alebo nie, ak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu bolo práve v tomto smere na strane žalovanej.

2.3. Navyiac žalobkyňou vyplatená finančná suma nebola ani predmetom dedičského konania po nebohom I. E., preto v prípade, ak by aj bola odovzdaná do dispozície nebohého, musela by byť predmetom dedičského konania, k čomu však nedošlo. Nejde o sumu, ktorá by bola zanedbateľnou, bežne spotrebovateľnou v domácnosti, či už v zmysle jej odovzdania predávajúcemu, alebo v súvislosti s dedičským konaním. Naopak predmetom dedičského konania po nebohom I. E. boli nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, avšak kúpna cena, vyplatená žalovanej, už predmetom dedičského konania nebola. Po dedičskom konaní sa žalovaná stala ich výlučnou vlastníčkou a mala na základe osvedčenia o dedičstve svojej sestry ako ustupujúcej dedičky vyplatiť. Ani k uvedenému vyplateniu ustupujúcich dedičiek však zo strany žalovanej nedošlo. Okresný súd preto správne konal so žalovanou ako pasívne legitimovanou v konaní, ktorá prevzala finančné prostriedky - kúpnu cenu bez toho, aby poskytla protiplnenie. Objektívne došlo na strane žalovanej k nadobudnutiu hodnoty vo výške kúpnej ceny.

2.4. Opakovane poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (body 24. až 30.), kde okresný súd výslovne konštatoval, že žalobkyňa má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovanej, pretože aj keď je kúpna zmluva zo 6. novembra 2006 platná, právny dôvod, ktorý v čase poskytnutia plnenia existoval, následne v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti stratil svoje právne účinky tým, že predmet kúpnej zmluvy - nehnuteľnosti, ktoré kupovala žalobkyňa kúpnu zmluvou, a ktoré boli vo výlučnom vlastníctve žalovanej, sa stali predmetom dražby. Nehnuteľnosti po povolení obnovy konania nadobudli tretie osoby, noví vlastníci, ktorí nehnuteľnosti rekonštruovali, prestavali a novovybudovali, t. j. zveľadili do takej miery, že nehnuteľnosti, ktoré kupovala žalobkyňa, a za ktoré vyplatila kúpnu cenu podľa kúpnej zmluvy zo 6. novembra 2006, už neexistujú. Tvrdenia žalovanej ohľadom vlastníctva žalobkyne k predmetným nehnuteľnostiam na základe platnej kúpnej zmluvy sú nepravdivé. Vlastníkmi nehnuteľností sú tretie osoby bez akéhokoľvek vzťahu k žalobkyňi, ktoré nemajú povinnosť nehnuteľnosti previesť na žalobkyňu, a navyiac to z objektívneho hľadiska nie je ani reálne možné. Táto nemožnosť nastala až následne dôsledkom exekúcie, vyvolanej práve žalovanou, ktorá kúpnu cenu prevzala, a stala sa v dôsledku dedenia ako právna nástupkyňa I. E., výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy.

2.5. V tomto smere preto odvolací súd konštatoval, že nemožno iné ako zotrvať na záveroch, ku ktorým dospel okresný súd, že práve v dôsledku správania sa a konania žalovanej došlo k predaju nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, tieto nehnuteľnosti nadobudli noví vlastníci, ktorí ich zmenili tak, že sa úplne zmenil ich stav a charakter, ktorý mali v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, t. j. tieto nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy už neexistujú, v dôsledku čoho nemôže dôjsť k naplneniu kúpnej zmluvy uzavretej 6. novembra 2006, aby sa žalobkyňa stala ich vlastníčkou. Ak by žalovaná v čase, kedy bola vlastníčkou nehnuteľností tieto previedla na žalobkyňu, iba v takom prípade by bolo dôvodným, aby žalobkyňa na žalobe nemala právny dôvod zotrvať. V opačnom prípade je však rozhodnutie okresného súdu nielen vecne správne, ale i spravodlivé.

2.6. Odvolací súd v súvislosti s argumentáciou žalovanej o premlčaní nároku žalobkyne podotkol, že táto neobstojí, nakoľko na charaktere synalagmatického záväzku nič nemení ani okolnosť, že účastníkovi neplatnej zmluvy má byť vrátená kúpna cena nie od účastníka zmluvy, ale od vlastníka nehnuteľností, ktorý kúpnu cenu prijal. Z hľadiska aplikácie § 107 ods. 3 OZ nie je rozhodujúce, že sa prevod vlastníctva z dôvodu neplatnosti zmluvy neuskutočnil. O to viac, ak aj po povolení obnovy platí, že kúpnu cenu na základe platného splnomocnenia prevzala žalovaná a je to práve žalovaná, ktorá bola vlastníčkou nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy aj po tom, ako bolo súdom určené, že patria de dedičstva.

2.7. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP, nakoľko mal za to, že v odvolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalobkyňa.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. K namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka uviedla, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za rozhodnutie nezákonné, vecne nesprávne a nespravodlivé. Mala za to, že sa v priebehu celého konania bránila vecnými, právne relevantnými argumentmi, s ktorými sa súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd, nevysporiadal alebo vysporiadal nedostatočne, nesprávne, nezrozumiteľne, bez odkazu na vykonané dokazovanie, bez vyhodnotenia jednotlivých dôkazov samostatne a vo vzájomnej súvislosti. Zdôraznila, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie bolo v priamom rozpore s jeho prvým výrokom, a napriek tomu odvolací súd toto rozhodnutie potvrdil.

3.2. Vo vzťahu k namietanému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázala, že odvolací súd sa v predmetnej veci odklonil od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a to pri riešení viacerých právnych otázok, súvisiacich so vznikom bezdôvodného obohatenia a povinnosťou bezdôvodne obohateného, vydať toto obohatenie. Podľa žalovanej obidva súdy rozhodli bez toho, aby bola preukázaná akákoľvek skutková podstata vzniku bezdôvodného obohatenia, či zodpovedaná na ňu nadväzujúca otázka identifikácie osoby, ktorá mala obohatenie na úkor žalobkyne získať a tiež otázka týkajúca sa času a rozsahu jeho vzniku. Tieto skutkové a právne otázky neboli súdom prvej inštancie a ani odvolacím súdom vyriešené, resp. neboli vyriešené správne, a odpovede na tieto otázky z odôvodnení rozsudkov súdov ani jasne, zrozumiteľne, logicky a presvedčivo nevyplývajú.

3.3. V súvislosti s otázkou nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, poukazujúc aj na konkrétne skutkové a právne závery nižších súdov uviedla, že konajúci súd sa s obranou žalovanej ohľadom jej konania na základe riadneho splnomocnenia, vysporiadal nesprávne, keď uzatvoril, že žalovaná nijakým spôsobom nepreukázala, že by bola žalobkyňou vyplatenú kúpnu cenu svojmu otcovi odovzdala, a táto suma nebola ani predmetom dedičského konania po ňom. Súdy dospeli k záveru, že ponechaním si kúpnej ceny sa fakticky obohatila žalovaná a nie jej otec, a teda je správne pasívne legitimovaná, pričom odovzdanie kúpnej ceny žalovanou svojmu otcovi nebolo predmetom dokazovania. Absencia takeého potvrdenia bez ďalšieho neznamena, že by žalovaná kúpnu cenu svojmu otcovi neodovzdala. Žalovaná nesúhlasila so závermi odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena, pretože spôsob, ako bolo naložené s prijatou kúpnu cenou, nie je pre rozhodnutie v predmetnej veci rozhodujúce.

3.4. Podľa dovolateľky bola aj otázka premlčania okresným súdom posúdená nesprávne, keď v bode 19. odôvodnenia svojho rozhodnutia sa podrobne zaoberal začiatkom plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty podľa ustanovenia § 107 ods. 1 OZ, čo je podľa názoru žalovanej celkom nadbytočné, keďže subjektívna premlčacia lehota môže plynúť len v rámci objektívnej trojročnej lehoty. Nakoľko v čase podania žaloby vo veci už objektívna premlčacia lehota uplynula, nemohla plynúť subjektívna premlčacia lehota, a teda nárok žalobkyne bol v čase podania žaloby nepochybne premlčaný. Konajúci súd napokon na námietku premlčania neprihliadol aj s poukazom na právnu úpravu obsiahnutú v § 107 ods. 3 OZ, a to napriek tomu, že je nad všetky pochybnosti zrejmé, že žalovaná nebola účastníčkou kúpnej zmluvy, preto jej nemohlo byť nič vrátené, a že sa vlastníčkou nehnuteľností stala až na základe dedičského rozhodnutia, t. j. z úplne iných právnych dôvodov, ako to predpokladá predmetné ustanovenie.

3.5. V tejto súvislosti tiež poukázala, že odvolací súd v bodoch 26. a 27. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia potvrdil právne závery súdu prvej inštancie a argumenty žalovanej neprijal. Podľa žalovanej záver odvolacieho súdu o možnosti aplikácie uvedeného § 107 ods. 3 OZ aj na osoby, ktoré neboli účastníkom neplatnej alebo zrušenej zmluvy je v priamom rozpore s predmetnou zákonnou úpravou a nie je ničím odôvodnený, resp. je odôvodnený nezrozumiteľným spôsobom, keď spája neplatnosť prevodu nehnuteľností s tým, že žalovaná následne tieto zdedila.

3.6. V nadväznosti na namietanú absenciu skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia žalovaná upriamila pozornosť na zistený skutkový stav danej veci a na bod 30. odôvodnenia rozhodnutia

okresného súdu, z ktorého možno vyvodit', že v danom prípade s a jedná o bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej, získané plnením z dôvodu, ktorý odpadol. Žalovaná s o záverom súdu nesúhlasí z dôvodu jeho nesprávnosti a nezrozumiteľnosti, spočívajúcej v absencii bližšieho určenia právneho dôvodu, ktorý v čase poskytnutia plnenia existoval, ale následne, v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti, stratil svoje právne účinky, t. j. predmet kúpnej zmluvy nadobudli noví vlastníci. Podľa žalovanej jediné plnenie, a to úhrada kúpnej ceny, bolo plnením na základe platného právneho dôvodu, ktorý neodpadol. Skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti boli exekútorom vydražené, nie je odpadnutím právneho dôvodu minulého plnenia, pretože dražba v exekučnom konaní nijako nesúvisí s uzavretím platnej a účinnej kúpnej zmluvy dňa 6. novembra 2006, ako aj s plnením, ktoré si zmluvné strany na základe nej poskytli.

3.7. Záverom zdôraznila, že žalobkyňa nevykonala žiadny úkon, ktorým by sa jednak domáhala svojho vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam a zároveň by zabránila ich dražbe, t. j. ich nadobudnutiu tretími osobami. Žalovaná práve naopak podala množstvo návrhov na zastavenie exekúcie, na odklad exekúcie, na neudelenie súhlasu s dražbou, resp. neschválenie príklepu, avšak všetky tieto snahy okresný súd zamietol a dražbu nehnuteľností umožnil.

3.8. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietá a žalovanej prizná právo na náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho aj dovolacieho konania a konania o obnovu konania, a to v rozsahu 100 %. Alternatívne, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a zároveň žalobkyňu zaviazal nahradiť žalovanej trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobkyňa s a v o vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s dovolacou argumentáciou žalovanej, pričom zopakovala svoje v konaní doposiaľ prezentované tvrdenia, potvrdzujúce správnosť záverov súdov nižšej inštancie a navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade žalovaná vyvodila prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7.3. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Žalovaná namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších inštancií, ktoré sa nevysporiadali, alebo sa vysporiadali nezrozumiteľne, najmä s otázkami vzniku bezdôvodného obohatenia, času a rozsahu jeho vzniku, ako aj dôvodu uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť uplatnenú sumu s príslušenstvom, bez náležitého odkazu na vykonané dôkazy (bod 3.1. tohto rozhodnutia).

10. Pokiaľ dovolateľka v dovolaní vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP opierala o námietku nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, k uvedenému dovolací súd uvádza, že aj keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej spore o taký prípad nešlo.

11. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

12. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís

dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd k námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, a teda jeho nepreskúmateľnosti, môže len konštatovať, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite a dostatočne neodôvodnil, resp. odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti (nepreskúmateľnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súdny oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

15.1. Z obsahu odôvodnenia preskúmaného rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP stotožniac sa s dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie vrátane správnych skutkových a právnych záverov, na ktoré aj odkázal v zmysle § 387 ods. 2 CSP (pozri odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil v porovnaní so súdom prvej inštancie na žiadnych iných, či nových skutkových a právnych záveroch. V dôvodoch rozsudku sa vyjadril k nosnej argumentácii odvolateľky (žalovanej) uplatnenej v odvolaní (rovnako aj v dovolaní) ohľadom ňou spochybňovanej vecnej pasívnej legitímácie, ne/premlčania nároku žalobkyne a záveru o existencii skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia po povolení obnovy konania. V rozpore s uvedeným potom vyznieva tvrdenie dovolateľky o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu. Iba skutočnosť, že dovolateľka so závermi odvolacieho súdu spokojná nie je a spochybňuje ich, nemá za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

15.2. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spätosti s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok, m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) sa vysporiadava so

všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Ak sa odvolací súd stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

15.3. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie má všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

15.3.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia podrobne zdôvodnil, prečo zamietol návrh žalovanej na zmenu rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 5C/334/2010-136 z 2. marca 2012, ktorým súd žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že žalovaná prevzala od žalobkyne sumu 21.410,08 eur ako kúpnu cenu na základe platnej kúpnej zmluvy, pričom nepreukázala, že tieto finančné prostriedky odovzdala predávajúcemu. Nižšie súdy v zhode konštatovali, že síce medzičasom došlo k zmene skutkových okolností, keď rozhodnutie, ktoré zakladalo neplatnosť prevodu, bolo zrušené, avšak následným konaním žalovanej došlo k odpadnutiu právneho dôvodu plnenia, pretože predmet kúpy zanikol a nadobudli ho tretie osoby v exekučnej dražbe a boli výrazne zmenené tak, že pôvodné nehnuteľnosti už neexistujú, čím sa žalobkyňa vlastníčkou nehnuteľností stať nemohla. Odvolací súd pritom vysvetlil aj objektívny charakter zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie, keďže žalovaná sa na úkor žalobkyne obohatila bez toho, aby poskytla protiplnenie, pričom nemožnosť žalobkyne stať sa vlastníčkou nehnuteľností je trvalá a nezvratná. V dôvodoch svojho rozhodnutia jasne uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení a prečo rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalovanej. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 20. až 30.) v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 14. až 30.) ako kompletizujúcej jednote nevyplýva nedostatočnosť, či nezrozumiteľnosť a nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu preto nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľky.

16. Pokiaľ dovolateľka namietala, že súdy nižších inštancií nevysvetlili spôsob vzniku bezdôvodného obohatenia, čas a rozsah jeho vzniku, ako aj dôvod, pre ktorý bola žalovaná zaviazaná na vydanie celej žalovanej sumy spolu s príslušenstvom, dovolací súd poukazuje, že odvolací súd v bodoch 21. a 22. svojho odôvodnenia vysvetlil, že p o povolení obnovy konania bolo potrebné skúmať inú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia, keďže právny dôvod, na základe ktorého sa plnenie poskytlo, dodatočne odpadol. Tento záver doplnil poukazom na dražbu vykonanú v rámci exekučného konania vedeného pod sp. zn. 2Er/1879/2010 a následnú zmenu vlastníctva sporných nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, pričom uviedol, že tieto nehnuteľnosti boli zmenené do takej miery, že nehnuteľností, ktoré kupovala žalobkyňa, už neexistujú. V nadväznosti na tieto skutkové zistenia odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa sa objektívne nemôže stať vlastníčkou nehnuteľností, pričom táto nemožnosť je trvalá, a preto uzavrel, že žalovaná sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila tým, že prevzala finančné prostriedky od žalobkyne z titulu kúpnej zmluvy, pričom žalobkyňa sa vlastníčkou predmetných nehnuteľností nestala a ani stať nemôže (body 28. a 29. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Z uvedeného vyplýva, že spôsob vzniku bezdôvodného obohatenia bol odvolacím súdom (aj súdom prvej inštancie) explicitne pomenovaný a právne odôvodnený.

17. Odvolací súd sa vyjadril i k rozsahu bezdôvodného obohatenia a k dôvodom, pre ktoré bola žalovaná zaviazaná na vydanie celej žalovanej sumy, keď v bodoch 24. až 26. odôvodnenia konštatoval, že žalovaná prevzatie kúpnej ceny v celom rozsahu potvrdila, avšak nijakým spôsobom nepreukázala, že by

ju odovzdala predávajúcemu, t. j. svojmu otcovi, pričom bremeno tvrdenia aj dôkazu v tomto smere spočívalo na nej. Súd zároveň poukázal, že dokazovanie sa vykonáva na návrh, ktorý zo spisu nevyplýva, že by žalovaná podala. Predmetná suma nebola zahrnutá do dedičského konania a na strane žalovanej objektívne došlo k nadobudnutiu hodnoty vo výške kúpnej ceny. Odvolací súd zároveň vysvetlil objektívny charakter zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Z týchto záverov jednoznačne vyplýva povinnosť žalovanej vydania celej prijatej sumy, pričom namietané nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie boli odvolacím súdom podrobne vyvrátené.

18. Skutočnosť, že dovolateľka sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie), nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Rovnako ani skutočnosť, že dovolateľka nesúhlasí s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a výsledkom vykonaného dokazovania, nezakladá dôvodnosť podaného dovolania. Aj stabilná rozhodovacia prax ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Podľa názoru odvolacieho súdu námietky dovolateľky predstavujú jej prostý nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) a jeho odôvodnením, pričom pod zámkou namietaného nedostatku odôvodnenia v skutočnosti smerujú proti právnym záverom odvolacieho súdu o naplnení skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia, pasívnej legitímácie žalovanej a rozsahu jej povinnosti.

19. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým oba sudy nižšej inštancie dospeli, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie sporu túto vadu zmatečnosti nezakladá (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017), tento právny záver považuje i ústavný súd za akceptovateľný (I. ÚS 61/2019). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

20. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že námietky dovolateľky o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu sú neopodstatnené. Dovolací súd preto dovolanie žalovanej v tejto časti ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

21. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodila aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22.1. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefiniuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne

v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napr. sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

22.2. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018) a c) uviesť rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť.

23. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

24. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

25. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalovaná v podanom dovolaní vôbec nastolila právnu otázku, resp. ňou nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

26. Žalovaná v súvislosti s uvádzaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP právnu otázku jasne nevymedzila. Z obsahu dovolania vyplýva jej nesúhlas nielen s právnym záverom, že sú splnené podmienky pre aplikáciu skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia spočívajúcej v plnení z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ale aj s ďalšími právnymi závermi týkajúcimi sa pasívnej vecnej legitimácie a námietky premlčania. Dovolateľka vychádza z toho, že jediným právnym dôvodom plnenia zo strany žalobkyne bola kúpna zmluva zo 6. novembra 2006, ktorú nižšie súdy považovali za platnú a účinnú. Podľa názoru žalovanej preto nemohlo ísť ani o plnenie z neplatného právneho úkonu, ani o plnenie z právneho dôvodu, ktorý by dodatočne odpadol, keďže samotná skutočnosť, že predmet kúpy bol následne vydražený a nadobudnutý tretími osobami, nijako nezasahuje do platnosti, ani účinnosti kúpnej zmluvy a nemení právny titul, na základe ktorého bola kúpna cena zaplatená. V tejto súvislosti žalovaná spochybňovala aj plynutie premlčacej lehoty a svoju pasívnu vecnú legitimáciu, keďže konala výlučne ako splnomocnenec predávajúceho, teda svojho otca (body 3.2. až 3.7. tohto rozhodnutia). Z uvedeného vyplýva, že žalovaná polemizuje so závermi odvolacieho súdu ohľadom naplnenia skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia, pasívnej vecnej legitimácie a premlčania, pričom jej dovolacie námietky smerujú výlučne proti právnemu posúdeniu veci v rovine výkladu a aplikácie ustanovení hmotného práva. Avšak tak robí bez konkrétneho vymedzenia právnych otázok, vo vzťahu ku ktorým sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu, a to aj bez uvedenia konkrétnych rozhodnutí najvyššieho súdu. Z dovolania preto nie je zjavné, ktoré konkrétne právne otázky chcela dovolateľka riešiť, a dovolací súd nemohol vyhodnotiť, či tieto otázky už boli dovolacím súdom vyriešené, a či sa od nich mal/mohol odvolací súd odkloniť.

27. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka teda nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd, posudzujúc dovolanie v rozsahu jeho obsahu (§ 124 CSP) a snažiac sa autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020), dospel k záveru, že žalovaná neformulovala a nepomenovala právnu otázku, resp. právne otázky, od vyriešenia ktorej/ktorých

rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo a ani neuviedla rozhodovaciu prax dovolacieho súdu zodpovedajúcu zneniu ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mala dovolateľka na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných, než dovolateľkou uplatnených dôvodov napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. K bližšie označeným aspektom však neformulovala žiadne právne otázky, a preto ich ani náležite nemohla vymedziť (teda neuviedla ako takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedoložila, ani nevysvetlila označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia dovolacieho súdu, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; neuviedla, ako by mala byť táto otázka správne riešená).

28. V tejto súvislosti dovolací súd opätovne pripomína, že iba samotné namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez vymedzenia konkrétnej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, na prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nepostačuje. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd skutkovo a právne pristupoval k riešeniu sporu, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/36/2017, 2Cdo/5/2017, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017). V tejto časti preto nemožno dovolanie žalovanej považovať za procesne prípustné.

29. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovanej v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné a ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je neprípustné, pretože dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

30. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.